

Nỗ lực trang bị nghề, việc làm cho người lao động

Bài cuối: KIẾN TRÌ MỤC TIÊU DẠY NGHỀ GẮN VỚI VIỆC LÀM

Tùy tình hình thực tế, các địa phương trong thành phố luôn nỗ lực tìm giải pháp tạo việc làm, thu nhập cho học viên sau ĐTN, xây dựng nhiều mô hình hiệu quả. Tuy nhiên, việc triển khai Đề án ĐTN tồn tại một số khó khăn, rất cần sự phối hợp chặt chẽ, đồng bộ của các cấp, ngành chức năng để tháo gỡ. Có như vậy, Đề án ĐTN mới có thể hoàn thiện mục tiêu trang bị nghề cho lao động nông thôn, góp phần giải quyết việc làm, nâng cao thu nhập, giảm nghèo...

* Tạo việc làm tại chỗ

Cơ sở may hàng xuất khẩu ở xã Thạnh Phú, huyện Cờ Đỏ thu hút nhiều lao động nữ.

Mục tiêu gắn dạy nghề với tạo việc làm sau học nghề cho học viên luôn là "kim chỉ nam" được BCĐ Đề án ĐTN các cấp chú trọng. Trong khí thế phấn khởi TP Cần Thơ trực thuộc Trung ương, Đề án ĐTN 2002-2005 tiếp tục được triển khai và tỷ lệ giải quyết việc làm tăng từng năm (năm 2004: 87,32%; năm 2005: 89,05%). Tiếp tục phát huy kết quả này, Đề án ĐTN 2006-2010 giúp lao động nâng dần kỹ năng nghề; tỷ lệ lao động có việc làm (được giới thiệu việc làm hay tự tạo việc làm) bình quân khoảng 80%. Nhiều nông dân sau khi học nghề đã mạnh dạn đầu tư mở rộng

quy mô sản xuất. Thành phố cũng chú trọng hơn đến việc thành lập các tổ sản xuất để gia công, sản xuất các mặt hàng. Một số mô hình bước đầu đạt hiệu quả: đan lục bình (xã Nhơn Ái, huyện Phong Điền); trồng hoa kiểng, kết cườm (phường Long Xuyên, phường Trà An, quận Bình Thủy); may gia công, đan đất (phường Tân Phú, phường Phú Thứ, quận Cái Răng). Bà Đoàn Thị Chúc, Tổ trưởng phụ trách giao nguyên liệu và nhận thành phẩm Câu lạc bộ đan lục bình (xã Nhơn Ái, huyện Phong Điền), cho biết: "Thu nhập của các chị dao động từ 30.000 - 70.000 đồng/chị/ngày, đảm bảo trang trải chi tiêu mỗi ngày. Chị em mong muốn nguồn hàng thường xuyên và dồi dào để có thu nhập ổn định hơn". Theo Ban chủ nhiệm Hợp tác xã Thủ công mỹ nghệ Kim Hưng, chịu trách nhiệm đào tạo nghề đan lục bình, đơn vị luôn nỗ lực ổn định nguồn hàng mỹ nghệ xuất khẩu, để duy trì tốt việc làm, thu nhập cho phụ nữ... Còn theo ông Nguyễn Đình Ngô, Giám đốc Công ty TNHH May xuất khẩu Việt Thành: "Công ty từng kết hợp tổ chức các lớp nghề may công nghiệp cho phụ nữ các quận, huyện: Cái Răng, Phong Điền, Thới Lai, đào tạo nguồn lao động lành nghề, tác phong công nghiệp, phục vụ cho đơn vị. Công ty giúp học viên tiếp thu nhanh kỹ thuật các công đoạn, có thu nhập trong thời gian học việc".

Điểm "nhấn" và thành quả đáng ghi nhận của thành phố khi triển khai Đề án ĐTN 2020 là hầu hết quận, huyện đều nỗ lực tìm giải pháp giải quyết việc làm sau học nghề cho học viên, kết hợp với các đơn vị đào tạo, hợp đồng với doanh nghiệp, cơ sở sản xuất, kinh

doanh để thu hút lao động vào làm việc hay tổ chức gia công sản phẩm tại chỗ. Ông Nguyễn Thành Nguyễn, Giám đốc Trung tâm Dạy nghề Tây Đô, "lò" ĐTN kỹ thuật viên sửa xe gắn máy và giải quyết việc làm hiệu quả cho học viên tại các cửa hàng, đại lý Yamaha toàn quốc, cho biết: "Tham gia Đề án ĐTN 2020, Trung tâm đặt ra mục tiêu phải đào tạo đội ngũ công nhân lành nghề, vững kỹ thuật, kỹ năng và tác phong làm việc chuyên nghiệp, kỷ luật".

Theo kết quả sơ kết 3 năm triển khai Đề án ĐTN 2020 ở huyện Cờ Đỏ, tỷ lệ lao động có việc làm sau học nghề khoảng 75%. Em Phan Thị Sa, ở ấp Thanh Lợi, học viên lớp may gia dụng, ở xã Trung An, huyện Cờ Đỏ, bộc bạch: "Từ lâu, em thích học nghề may nhưng không có điều kiện vì chi phí học nghề rất cao. Bây giờ, em được học nghề còn có máy may nữa, em vui lắm!". Theo BCD Đề án ĐTN 2020 huyện Cờ Đỏ, các xã, thị trấn nỗ lực tạo điều kiện giúp học viên tự tạo việc làm tại chỗ hay kết hợp với công ty, cơ sở sản xuất thu nhận học viên vào làm việc. Hiện huyện duy trì 2 mô hình giải quyết việc làm: đan lát ở thị trấn Cờ Đỏ và may gia công hàng xuất khẩu ở xã Thạnh Phú, thu hút nhiều lao động nữ có thu nhập ổn định. Ở quận Bình Thủy, tỷ lệ giải quyết việc làm bình quân đạt 70% ; trong đó, số lao động làm việc tại các cơ sở sản xuất, kinh doanh, dịch vụ chiếm khoảng 15%, số còn lại có việc làm tại gia đình. Các ngành, đoàn thể chức năng quận Bình Thủy nỗ lực xây dựng mô hình tổ hợp tác kết cùm; phát huy nghề xây dựng, trồng hoa kiểng, may gia dụng... Tỷ lệ lao động có việc làm sau học nghề ở huyện Vĩnh Thạnh tương đương 70%, với một số mô hình dạy nghề gắn với việc làm ở các xã: Thạnh Tiến, Thạnh Thắng, Thạnh Lợi, Vĩnh Trinh và thị trấn Vĩnh Thạnh.

Tại Hội nghị sơ kết 3 năm thực hiện Đề án ĐTN 2020, ông Lê Hùng Dũng, Phó Chủ tịch Thường trực UBND TP Cần Thơ, đánh giá cao nỗ lực của các quận, huyện trong triển khai Đề án ĐTN, thể hiện vai trò, trách nhiệm của BCD các cấp chủ động tìm tòi, sáng tạo, xây dựng các mô hình dạy nghề gắn với việc làm. Đồng thời lưu ý các địa phương nỗ lực duy trì và nhân rộng mô hình giải quyết việc làm hiệu quả, gắn với phong trào xây dựng nông thôn mới và góp phần giảm nghèo căn cơ, hiệu quả, đảm bảo an sinh xã hội.

*** Nâng cao chất lượng đào tạo nghề**

Kết quả ở mỗi giai đoạn triển khai các Đề án ĐTN rất đáng ghi nhận. Tuy nhiên, qua 10 năm thực hiện, công tác ĐTN còn một số hạn chế nhất định. Đó là, mặc dù có điều tra, khảo sát, nhưng việc xác định và đăng ký nhu cầu ĐTN chưa sát hợp với định hướng phát triển từng địa phương nên còn tình trạng không huy động được học viên. Chất lượng đào tạo một số lớp nghề chưa đáp ứng nhu cầu tuyển dụng các doanh nghiệp, ảnh hưởng giải quyết việc làm sau đào tạo. Các địa phương nỗ lực tìm biện pháp giải quyết việc làm sau đào tạo, nhưng việc làm thiếu tính bền vững, lâu dài, còn phụ thuộc nhiều vào nguồn hàng, nguyên liệu, nhất là đối với các nghề thủ công mỹ nghệ, chưa đáp ứng thỏa đáng nhu cầu vốn vay giải quyết việc làm nên học viên chưa có điều kiện phát huy tay nghề. Hầu hết các quận, huyện đều gặp khó trong vận động lao động học trung cấp nghề, mặc dù đã tăng cường công tác tư vấn, hướng nghiệp bằng nhiều hình thức. Theo ông Nguyễn Văn Hoàng, việc vận động lao động thuộc hộ nghèo và cận nghèo tham gia học nghề ngắn hạn ngày một ít đi, do điều kiện gia đình khó khăn, trong khi mức hỗ trợ học nghề còn thấp so với nhu cầu đời sống thực tế. Do nhiều gia đình chưa nhận thức tầm quan trọng của học nghề nên không cho con em học trung cấp nghề...

Các hạn chế trên do một số nguyên nhân như: Hằng năm, chưa có kinh phí điều tra nhu cầu học nghề trên diện rộng, chỉ luân phiên điều tra xác suất nên tính xác thực chưa cao;

thiếu giáo viên, thiết bị dạy nghề hiện đại để đáp ứng nhu cầu doanh nghiệp; thiếu nguyên liệu và giá gia công sản phẩm thấp, chưa đủ hấp dẫn người lao động, việc xã hội hóa ĐTN còn hạn chế, nên chưa thu hút nhiều tổ chức, doanh nghiệp tham gia. Tại hội nghị sơ kết Đề án ĐTN các cấp, nhiều đại biểu ngành chức năng cho rằng, do thời gian học nghề ngắn nên một bộ phận học viên khó tìm việc làm. Anh Nguyễn Thanh Tồn, từng là học viên lớp nghề sửa xe gắn máy ở phường Ba Láng và đang mở tiệm sửa xe gắn máy tại địa phương, cho rằng: "Lớp nghề ngắn hạn chỉ trang bị kỹ thuật cơ bản, học viên phải học thêm khóa nâng cao, mới có thể hành nghề được".

Theo Sở LĐ-TB&XH TP Cần Thơ, qua quá trình thực hiện, BCĐ Đề án ĐTN đúc kết một số bài học kinh nghiệm: Xây dựng hoàn chỉnh BCĐ Đề án ĐTN các cấp. Đặc biệt, đối với BCĐ cấp xã, phường cần triển khai tốt Đề án, kế hoạch dạy nghề của địa phương từng giai đoạn; triển khai cụ thể quy chế hoạt động của BCĐ, phân công trách nhiệm từng thành viên. Các nghề đào tạo phải phù hợp với tình hình phát triển kinh tế - xã hội địa phương; với điều kiện trình độ, sức khỏe và yêu cầu kỹ năng đối với học viên. Các cơ sở dạy nghề phải có đủ năng lực đào tạo đáp ứng nhu cầu thực tế về giải quyết việc làm cho học viên sau đào tạo; thường xuyên tổ chức kiểm tra, giám sát công tác ĐTN tại địa phương, kịp thời khắc phục những thiếu sót, hạn chế. Đồng thời, địa phương phải dự báo được lao động sau khi học nghề làm ở đâu, thu nhập như thế nào, từ đó mới chọn nghề đào tạo và số lượng đào tạo.

Bài, ảnh: ANH PHƯƠNG